

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Deres ref.:
23/2502

Vår ref.:
23/9900-2 HBA
Helene Bank /

Dato:
29.01.2024

Alminnelig høring - forslag fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraftanlegg på land.

Fagforbundet takker for anledning til å svare på denne høringen «Forslag til endring i Energiloven og Plan- og bygningsloven.»

Fagforbundet har over 400.000 medlemmer som i hovedsak arbeider innen offentlig sektor, særlig i kommunene. Mange har oppgaver knyttet til oppfølging og effekter av politikken for å oppnå klimamål og mål med den internasjonale naturavtalen. Fagforbundet støtter de overordnede målene i arbeidet med klimamålene for 2050, behov for trygg og tilstrekkelig tilgang til lavutslippssenergi, og målene i den globale Naturavtalen, som vil kreve en effektiv politikk mot naturskadelig arealbruk etter tiltakshierakiet: unngå, begrense, istandsette og kompensere. Dette er også forslag som går igjen i NOU 2023:25 (2023-2024) «Veien til lavutslippssamfunnet», som Fagforbundet skriver egen høringsuttalelse til, og ser i sammenheng med denne høringen.

Fagforbundet støtter å endre Energiloven og Plan- og bygningsloven, slik at krav til vindkraft på land og solkraftanlegg på land får en likeverdig og helhetlig behandling, som samtidig styrker kommunenes rolle i planprosessene, kan gi effektive og ressursbevarende prosesser, og redusere konfliktnivå tidlig. En klar forankring i plan- og bygningsloven kan sammen med sterkere krav til gode og uavhengige konsekvensutredninger bidra til at uaktuelle prosjekter blir stanset på et tidligere stadium.

Fagforbundet har imidlertid noen merknader til innretning på lovendringene foreslått i denne høring, som ses i sammenheng med vårt svar på «Høring – Forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredninger», som etterlyst av departementet:

Fagforbundets forslag gjelder:

1. Adgang til å sette vilkår i områdereguleringsplanen

Slik vi forstår forslag til endringer i PBL §12-1 medfører en begrenset adgang for kommunen til å sette vilkår for vind- og solkraftanlegg i områdereguleringsplan. Vi mener at kommunen som arealmyndighet bør ha større frihet til å ivareta også detaljerte vilkår, som i andre arealsaker.

- Derfor bør denne setningen slettes: «Reguleringen skal fastsette de overordnede arealmessige forutsetningene som er relevante for beslutningen om arealbruk for vindkraft- eller solkraftanlegget.»

2. Kommunens adgang til å omgjøre reguleringsplan

Fagforbundet støtter at det skal være et slutt punkt der kommunen ikke lenger kan omgjøre reguleringsplaner. Vi stiller imidlertid spørsmål ved at den kommunale retten til å omgjøre reguleringsplaner er svakere enn for andre byggesaker jfr. forslag til PBL §12-18. Selv om en kommune i utgangspunktet har regulert for vind- og bakkemonterte solkraftanlegg, vil mange konsekvenser først bli kjent når detaljplanen foreligger.

- Kommunens anledning til å omgjøre reguleringsplanen etter konsesjonsbehandling bør ikke være svakere for vind- og solkraftanlegg enn for andre arealformål. Saksgangen i lovforslaget bør endres i tråd med dette.

3. Forholdet til samiske interesser

I lys av Fosen-dommen, ber Fagforbundet om at:

- det i lovverket presiseres at det ikke kan gis hverken konsesjon eller forhåndstiltredelse til vind- eller solkraftanlegg i strid med samiske rettigheter.

4. Spesifikke naturformål

Departementet spør om det er særlige forhold ved solkraftanlegg som tilsier andre regler for sol- enn for vindkraftanlegg. Vi svarer her både på det allmenne for begge kraftanleggstyper, og det spesifikke for solkraft.

- Fagforbundet har i «Høring – Forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredninger» og i tråd med anbefalinger i NOU 2023:25, Omstilling til lavutslipp, kapittel 6.6, foreslått at noen spesifikke naturverdier vernes mot inngrep. Lavutslippskraft og naturbevaring bør ivaretas helhetlig. For eksempel bør inngrep i myr og annen våtmark, og andre spesifikke og karbonrike naturverdier ligge til grunn for tidlig avslag og konsesjonstildeling for både vinn- og solkraftanlegg.
- Spesifikt for solkraft er at det nesten uten naturinngrep kan monteres på eksisterende bygg, i grå områder, og eventuelt sameksistens med andre bruksformål. Slike forhold bør vurderes før konsesjon om bakkemonterte anlegg i urørt natur, kultur (inkludert urfolksrettigheter) og kulturminnelandskap vurderes. Også her bør naturverdier og tiltakshierakiet gjelde: unngå, begrense, istandsette og kompensere.
- Det bør utarbeides kriterier for konsekvensutredninger som innebærer uavhengig og feltbasert kartlegging av naturverdier, totale klimaregnskap fra produksjon av installasjoner og endringer i CO2 opptak/frigiving fra jord og planter, plan for tilbakeføring, og gjenvinningsplan for installasjoner til en sirkulær økonomi. (også nevnt i Høring - Forslag til endringer i forskrift til konsekvensutredninger)

- Konsekvensutredning for solkraft må også dekke effekter av eventuell inngjerding, andre inngrep og utslipp knyttet til tilgang til nett, og utslipp av klimagasser og andre miljøskadelige utslipp i livsløpet. (også nevnt i Høring - Forslag til endringer i forskrift til konsekvensutredninger)

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Helene Bank
spesialrådgiver

Kopi til
Gunnar Steinsholt
Trond Jensrud